

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Oulíkové a soudců Miroslava Makajeva a Martiny Kotouček Mikoláškové ve věci

žalobkyně: **FAIPON s.r.o.**, IČO 26266997,
sídlem Náměstí 5. května 4/3, Poděbrady,
zastoupená daňovým poradcem Ing. Radkem Lančíkem,
sídlem Divadelní 616/4, Brno,

proti

žalovanému: **Finanční úřad pro Středočeský kraj**,
sídlem Na Pankráci 1685/17, Praha 4“

o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 10. 5. 2022, č. j. 941954/22/2119-50521-110458, č. j. 942017/22/2119-50521-110458, č. j. 941890/22/2119-50521-110458, č. j. 941846/22/2119-50521-110458, č. j. 941776/22/2119-50521-110458, a č. j. 941673/22/2119-50521-110458,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci a obsah podání účastníků

1. Žalobkyně se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhá zrušení shora označených rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadená rozhodnutí“), jimiž byly zamítnuty námitky ze dne 3. 3. 2022, směřující proti vyrozuměním o předpisu úroku z daňového odpočtu daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“), úroku z vratitelného přeplatku na DPH a úroku z nesprávně stanovené DPH, a to za zdaňovací období říjen 2017 a březen 2018.
2. Žalobkyně s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 16. 7. 2020, č. j. 1 Afs 445/2019 – 47 (dále jen „rozsudek EP Energy Trading“), namítá, že žalovaný postupoval v rozporu se zákonem, pokud na její věc aplikoval § 254a zákona

č. 280/2009 Sb., daňový řád, účinný od 1. 7. 2017 do 31. 12. 2020, neboť toto ustanovení je i po novelizaci v rozporu s čl. 183 Směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty (dále jen „směrnice o DPH“). Jestliže NSS konstatoval, že nebylo správné úročení podle dřívější sazby (repo sazba + 1 procentní bod), nemůže být správné ani úročení podle aplikované sazby (repo sazba + 2 procentní body). Ostatně to potvrdil i zákonodárce, neboť od 1. 1. 2021 odpovídá výše úroku z daňového odpočtu polovině úroku z prodlení. Žalovaný měl žalobkyni přiznat úrok v souladu s rozsudkem NSS ze dne 25. 9. 2014, č. j. 7 Aps 3/2013 – 34, tedy dle § 155 odst. 5 daňového řádu (repo sazba + 14 procentních bodů). Dále uvedla, že rozpor aplikované sazby s požadavkem evropské judikatury potvrdil rovněž Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 28. 4. 2021, č. j. 31 Af 48/2019 – 66, a Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích v rozsudku ze dne 26. 10. 2021, č. j. 52 Af 25/2021 – 55. V následujících třech doplněních žaloby odkázala žalobkyně na další rozsudky správních soudů, ve kterých spatřuje oporu pro svůj názor (rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka Pardubice ze dne 12. 1. 2022, č. j. 52 Af 11/2021 – 46, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 12. 8. 2022, č. j. 6 Af 1/2021 – 45, rozsudek NSS ze dne 12. 10. 2022, č. j. 7 Afs 134/2022 – 29, a rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 24. 11. 2022, č. j. 62 Af 11/2021 – 49).

3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě předně uvedl, že jak sama žalobkyně v žalobě uvádí, podstatou sporu je výše úroku z daňového odpočtu. Napadená rozhodnutí č. j. 941776/22/2119-50521-110458, č. j. 941954/22/2119-50521-110458, č. j. 941846/22/2119-50521-110458 a č. j. 942017/22/2119-50521-110458 se úroku z daňového odpočtu netýkají, žalobní námitka se tedy s obsahem těchto čtyř napadených rozhodnutí věcně míjí. Dále uvedl, že NSS ani Soudní dvůr Evropské unie (SDEU) ve svých rozhodnutích nevedly konkrétní výši úroků, které považují za přiměřené. Žalovaný se proto domnívá, že je třeba postupovat v souladu s obecnými požadavky evropského práva, dle kterých nesmí být úroková sazba extrémně nízká. Současně také SDEU v rozsudku ze dne 28. 2. 2018, ve věci C-387/16 *Nidera BV*, výslovně připustil možnost paušálního stanovení úroků z nadměrného odpočtu a také skutečnost, že přiznané úroky mohou být nižší či vyšší než skutečně vzniklá škoda delším prověřováním nadměrného odpočtu. Žalovaný z výše uvedených důvodů považuje aplikovanou úrokovou sazbu za souladnou s požadavky, plynoucími z rozsudku SDEU ve spojených věcech C-13/18 a C-126/18. Rovněž uvedl, že je vázán zásadou zákonnosti, to znamená, že při správě daní postupuje v souladu se zákony a jinými právními předpisy. Při tom mu nepřísluší právní úpravu jakkoliv hodnotit a činit si úvahu o tom, nakolik s ní souhlasí. Pro úplnost svého stanoviska však uvedl, že považuje úrok s úrokovou sazbou ve výši repo sazby ČNB navýšené o 2 procentní body za souladný s požadavky unijního práva, zejména zásadami efektivity a daňové neutrality. V dalším vyjádření pak uvedl, že NSS v rozsudku č. j. 7 Afs 134/2022 – 29 pouze shledal nedostatečným, jakým způsobem se odvolací orgán v rozhodnutí o odvolání zabýval otázkou souladu aplikované vnitrostátní právní úpravy úroku ze zadržovaného odpočtu s unijní úpravou. Nevyjádřil se však, a to ani *implicite*, k souladu výše úroku s unijní úpravou.

Průběh správního řízení a obsah správního spisu

4. S ohledem na to, že průběh řízení není mezi účastníky sporný a předmětem řízení je pouze otázka souladu § 254a odst. 3 daňového řádu v období od 1. 7. 2017 do 31. 12. 2020 s evropským právem, soud na tomto místě toliko zrekapituluje, že žalobou bylo napadeno celkem 6 rozhodnutí žalovaného, jimiž byly zamítnuty námitky žalobkyně týkající se zdaňovacích období říjen 2017 a březen 2018, a to následujícím způsobem:

- a. Rozhodnutím č. j. 941673/22/2119-50521-110458 byla zamítnuta námitka proti výši př edpisu úroku z daňového odpočtu DPH za zdaňovací období říjen 2017,
- b. Rozhodnutím č. j. 941776/22/2119-50521-110458 byla zamítnuta námitka proti výši př edpisu úroku z nesprávně stanovené DPH za zdaňovací období říjen 2017,
- c. Rozhodnutím č. j. 941846/22/2119-50521-110458 byla zamítnuta námitka proti výši př edpisu úroku z vratitelného přeplatku na DPH za zdaňovací období říjen 2017,
- d. Rozhodnutím č. j. 941890/22/2119-50521-110458 byla zamítnuta námitka proti výši př edpisu úroku z daňového odpočtu DPH za zdaňovací období březen 2018,
- e. Rozhodnutím č. j. 941954/22/2119-50521-110458 byla zamítnuta námitka proti výši př edpisu úroku z nesprávně stanovené DPH za zdaňovací období březen 2018,
- f. Rozhodnutím č. j. 942017/22/2119-50521-110458 byla zamítnuta námitka proti výši př edpisu úroku z vratitelného přeplatku na DPH za zdaňovací období březen 2018.

Posouzení věci soudem

5. Soud nejprve ověřil, že žaloba byla podána včas, po vyčerpání řádných opravných prostředků a že obsahuje všechny formální náležitosti na ni kladené, přičemž shledal, že se jedná o žalobu věcně projednatelnou.
6. V dalším kroku soud přistoupil k přezkumu napadeného rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.). O žalobě rozhodl soud bez jednání, jelikož účastníci ani na výzvu soudu nesdělili, že by s rozhodnutím věci bez jednání nesouhlasili (§ 51 odst. 1 s. ř. s.), a zároveň nebylo třeba provádět dokazování, jelikož všechny skutečnosti rozhodné pro posouzení věci vyplývají ze správního spisu. Po přezkumu napadeného rozhodnutí dospěl k závěru, že žaloba je **nedůvodná**.
7. Dle § 254a odst. 3 daňového řádu (účinného od 1. 7. 2017 do 31. 12. 2020) úrok z daňového odpočtu odpovídá ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o 2 procentní body, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí.
8. Žaloba obsahuje jediný žalobní bod – žalobkyně namítá, že úprava úroku z daňového odpočtu v období 1. 7. 2017 – 31. 12. 2020 nebyla aplikovatelná pro rozpor s evropským právem.
9. Soud především konstatuje, že podaná žaloba směřuje proti celkem 6 rozhodnutím žalovaného, přičemž sporná úprava byla aplikována toliko ve dvou z nich, a to v rozhodnutích č. j. 941673/22/2119-50521-110458 a č. j. 941890/22/2119-50521-110458. V ostatních čtyřech rozhodnutích bylo postupováno podle odlišné právní úpravy a týkají se jiných úroků, než je úrok z daňového odpočtu. Žalobkyně proti těmto rozhodnutím věcně ničeho jiného nenamítá, jediný žalobní bod se s jejich obsahem zjevně míjí, proto není žaloba ve vztahu k nim důvodná.
10. Pokud jde o zbývající rozhodnutí, soud předesílá, že otázka souladu rozhodné právní úpravy s evropským právem nebyla v rozhodovací praxi správních soudů posuzována jednotně a daňové subjekty byly v řadě případů úspěšné, přičemž rozhodnutí krajských soudů rušící rozhodnutí daňových orgánů se dají rozdělit na rozhodnutí rušící pro nedostatečné posouzení souladu § 254a odst. 3 daňového řádu s evropským právem, přičemž ale věcné závěry k této otázce přijaty nebyly (např. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové –

pobočka Pardubice č. j. 52 Af 11/2021 – 46, obdobně též rozsudek NSS č. j. 7 Afs 134/2022 – 29), a na rozhodnutí, která shledala § 254a odst. 3 daňového řádu rozporným s evropským právem (rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 62 Af 11/2021 – 49). NSS se k otázce souladu § 254a odst. 3 daňového řádu s evropským právem vyjádřil poprvé v rozsudku ze dne 25. 4. 2024, č. j. 8 Afs 274/2022 – 48 (v řízení o kasační stížnosti proti výše uvedenému rozsudku Krajského soudu v Brně). Jelikož soud pokládá závěry NSS v tomto rozsudku za přesvědčivé a neshledal žádný důvod se od něj odlišit, bude z něj dále při posouzení věci vycházet.

11. V rozsudku č. j. 8 Afs 274/2022 – 48 NSS nejprve analyzoval principy evropského práva a judikaturu SDEU, a to zejména rozsudek ze dne 23. 4. 2020 ve spojených věcech *Sole-Mizo a Dalmandi Mezőgazdasági C-13/18 a C-126/18* (dále jen „*Sole-Mizo*“) s tím, že v souladu se zásadou daňové neutrality musí být úrok stanoven tak, aby nahradil daňovému subjektu vzniklou hospodářskou zátěž. NSS k tomu s odkazem na stanovisko generálního advokáta uvedl, že *„maďarská úprava stanovila úrok ve výši základní sazby maďarské centrální banky. Pokud by si však daňový subjekt chtěl za účelem vyřešení problémů s cash flow půjčit částku odpovídající zadržovanému nadměrnému odpočtu, musel by zaplatit vyšší částku, než je sazba uplatňovaná příslušnou centrální bankou, neboť tato sazba je dostupná pouze finančním podnikům (bod 72 stanoviska). Úrok na nadměrných odpočtech tak nemůže být nižší než sazba, jež by musel daňový subjekt (který není finančním podnikem) zaplatit, aby si půjčil částku odpovídající nadměrnému odpočtu (bod 46 a 49 rozsudku)“*. NSS následně shrnul, že z rozsudku *Sole-Mizo* plyne požadavek, že úrok na zadržovaném nadměrném odpočtu musí pokrývat úrok na úvěrech poskytovaných nefinančním podnikům.
12. Veden shora uvedenými východisky, NSS následně porovnal zákonnou úpravu s daty zveřejňovanými Českou národní bankou ve veřejné databázi ARAD, konkrétně s kategoriemi *„Úvěry celkem bez kontokorentů, revolvingových úvěrů a pohledávek z kreditních karet“* a *„Kontokorenty, revolvingové úvěry a pohledávky z kreditních karet“* (viz body 39-40 rozsudku č. j. 8 Afs 274/2022 – 48). Dospěl přitom k závěru, že *„z těchto dat plyne, že zákonná sazba skutečně náklady na úvěry poskytované nefinančním podnikům (po dobu účinnosti posuzované úpravy) pokrývala. Při srovnání s daty za úvěry obecně (bez kontokorentů, revolvingových úvěrů a pohledávek z kreditních karet) je závěr jednoznačný. Zákonná sazba náklady na tyto úvěry takřka po celé období převyšovala (někdy i poměrně výrazně). Jedinou výjimkou je první polovina roku 2020. Ani v tomto období však nebyla zákonná sazba výrazně nižší. Při srovnání s kontokorenty, revolvingovými úvěry a pohledávkami z kreditních karet není situace již tak jednoznačná, stále ale zákonná sazba náklady na tyto úvěry v zásadě pokrývala. Zákonná sazba byla stejná nebo vyšší než úrok na těchto úvěrech v 7 ze 14 čtvrtletí v daném období. I v těch případech, kdy byla zákonná sazba nižší, se však nejednalo o významnější rozdíly (pohybovaly se v desetinách procentních bodů)“*. NSS na základě shora uvedeného následně dospěl k závěru, že úprava úroku z nadměrného odpočtu účinná od 1. 7. 2017 do 31. 12. 2020 byla v souladu s principem efektivity a zásadou daňové neutrality, jelikož pokrývala průměrné náklady na úvěry poskytované nefinančním podnikům. NSS se současně vyjádřil i k argumentaci rozsudkem *EP Energy Trading*, jímž argumentuje i žalobkyně v projednávané věci, přičemž uvedl, že *„dále žalobkyně argumentovala v tom smyslu, že pokud byla podle rozsudku EP Energy Trading příliš nízká sazba ve výši repo sazba + 1 procentní bod, pak je příliš nízká i sazba ve výši repo sazba + 2 procentní body. Ani toto však není pádný argument. Jakkoliv se totiž může zdát rozdíl v sazbě malý, ekonomicky byl poměrně výrazný. Po celou dobu účinnosti úpravy posuzované v rozsudku EP Energy Trading byla repo sazba ve výši 0,05 %. Rozdíl mezi sazbou ve výši repo sazby + 1 procentní bod a repo sazby + 2 procentní body byl tedy takřka dvojnásobný“*. Porovnáním s databází ARAD (bod 44 rozsudku

č. j. 8 Afs 274/2022 – 48) pak NSS zjistil výrazné rozdíly zákonné sazby v období leden 2015 – červen 2017 oproti úrokům vedeným ve shora uvedených kategoriích (stručně řečeno kategorie obecných úvěrů oscilovala v daném období okolo dvojnásobku zákonné sazby, kategorie kontokorentů se pohybovala ještě výše).

13. Nejvyšší správní soud tedy v rozsudku č. j. 8 Afs 274/2022 – 48 dospěl k závěru, že § 254a odst. 3 daňového řádu byl v období červenec 2017 – prosinec 2020 v souladu s evropským právem, a tedy plně aplikovatelný. Soud se s tímto závěrem ztotožňuje a v podrobnostech na něj odkazuje. Pro úplnost soud dodává, že žalobkyně tyto závěry NSS v projednávané věci nijak nezpochybnila, byť jí byly nepochybně známy (zástupce žalobkyně zastupoval daňový subjekt rovněž ve věci sp. zn. 8 Afs 274/2022). Námitka žalobkyně tedy není důvodná a žaloba proto není důvodná ani ve vztahu k rozhodnutím č. j. 941673/22/2119-50521-110458 a č. j. 941890/22/2119-50521-110458.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

14. Soud tedy shledal námitky žalobkyně neopodstatněnými. Žalobu proto zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
15. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci úspěch neměla, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 11. února 2025

Lenka Oulíková, v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.